

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Samengesteld door de Stichting voor
Economisch Onderzoek der Universiteit
van Amsterdam, redactie: Mevr. Dra E.
Hijmans*

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Enige opmerkingen over „rekeningloze” debiteurenadministratie

Muller, Drs Sj. — Door het afzonderlijk opbergen van factuurcopieën voor leveringen op credit is het mogelijk, het voeren van rekeningen per debiteur geheel achterwege te laten. Men verwijderd dan de facturen als de erop vermelde bedragen zijn ontvangen, ofwel men brengt er een kenmerk op aan. Op deze wijze kan schrijf-, opzoek- en opbergwerk worden bespaard, terwijl een snel overzicht van achterstallige posten kan worden verkregen.

Echter zijn de voordelen niet altijd realiseerbaar, en er staan nadelen tegenover. Het stelsel is niet toepasbaar als kortingen voor snelle betaling, retouren e.d. vaak voorkomen. De voordelen vallen verder grotendeels weg, indien men de facturen niet chronologisch opbergt. Doet men dit wel, dan mist men elk overzicht per afnemer. Soms kan hieraan worden tegemoetgekomen door een zeer beknopt kaartsysteem bij te houden dat op afnemer is gerangschikt.

Een bezwaar is verder dat het werk zeer nauwkeurig moet zijn, en dit betekent een laag werktempo. Ook is de foutenkans vrij groot en zijn fouten moeilijk uit te zoeken. De conclusie is dat het systeem soms beter, soms slechter zal zijn dan een „normale” administratie; men moet dus elk geval afzonderlijk bestuderen en altijd de variant van de methode zien te vinden die in het gegeven geval het best zou passen.

A III - 3 *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde, Januari 1953*
E 754.4

IV. LEER VAN DE CONTROLE

De „eigen actie” van de openbare accountant

Diephuis, G. — Er zijn nog altijd twee opvattingen ten aanzien van de mate, waarin de openbare accountant gebruik mag maken van de interne controle bij het controleren van de jaarrekening. Het verschil ligt volgens schrijver in de werkwijze bij het vaststellen van het „niveau van het bedrijfsgebeuren” (i.c. van de goederenbeweging en daardoor van de geldbeweging). De ene richting wil dit door „zelfstandige actie” van de accountant doen vaststellen, de andere wil hiertoe gebruik maken van de interne controle, mits deze door de accountant is bewaakt en 100 % voldoende geoordeeld. En wel is het de controle van de inkoop, die bij dit meningsverschil op de voorgrond staat.

Schrijver analyseert de deugdelijkheid van beide methoden, in verband met de eis van voldoen aan het vertrouwen van het maatschappelijk verkeer, die immers centraal is voor de functie van de accountant.

De conclusie is, dat zekerheid omtrent het niveau van de bedrijfstransacties alleen kan worden verkregen door een bewaken van de interne organisatie en een middels alle moderne hulpmiddelen beoordelen van de goede werking hiervan. De positieve controle welk een zelfstandige actie geeft, is namelijk geen deugdelijk controlemiddel, omdat zij slechts uitgaat van aanwezige bewijsstukken, en geen mogelijkheid biedt te constateren of er b.v. nog meer aankopen zijn geweest dan de aanwezige stukken uitwijzen.

A IV - 2 *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde, Januari 1953*
E 741.23

De accountantsverklaring naar aanleiding van een zelfstandig balansonderzoek

Munnik, H. A. — Dit artikel behelst een voorstel tot wijziging van het Reglement van Arbeid van het N.I.V.A. met betrekking tot het verbod van het afgeven van goedkeurende verklaringen naar aanleiding van zelfstandig balansonderzoek.

Schrijver staat op het standpunt, dat het onderzoek van een balans alléén nooit het afgeven van een goedkeurende verklaring kan wettigen, omdat men de posten van de balans niet kan hebben getoetst op juistheid zonder de verlies- en winstrekening ook te onderzoeken. Een zelfstandig balansonderzoek zou dus slechts tot het afgeven van een „verklaring van bevindingen” moeten kunnen leiden, daar anders een groter vertrouwen zou worden gewekt dan gerechtvaardigd is.

A IV - 2
E 741.23

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde, Januari 1953

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

De prestatiewijzer

Andriessse, G. — De meestal toegepaste afschrijvingsmethoden, n.l. die van een vast percentage van de aanschaffingswaarde en de annuïteitenmethode, hebben het lineair verloop van de prestaties der duurzame productie-middelen gemeen; maar er bestaan veel méér mogelijkheden om zulk een verloop te benaderen.

In dit artikel wordt een methode van berekening voor het gewenste verloop gegeven, die in de practijk gemakkelijk is toe te passen; zij berust op het gebruik van een eenvoudige mechanisme: de prestatiewijzer, die bestaat uit een bord met nomogram, waarin rentevoet en levensduur de parameters zijn, en een doorzichtige wijzer. In het bord zijn 33 draaipunten aangebracht, zodat men allerlei combinaties van rentevoet en levensduur kan kiezen. Heeft men de wijzer in een bepaald draaipunt aangebracht, dan zal elke willekeurig gekozen stand voor elk jaar van de levensduur de grootte van prestatiewaarden in procenten aangeven en tevens hebben alle aangewezen waarden een totale contante waarde 100. De gebruikelijke stelsels zijn op het nomogram direct herkenbaar: het annuïteitensysteem wordt door de wijzer in horizontale stand aangewezen, terwijl ook de prestatiewaarde van de werkeenheden volgens de afschrijving met vast percentage van de aanschaffingswaarde gemakkelijk op de Y-as is aan te geven. Het is de taak van de bedrijfsleiding vast te stellen in welke stand de wijzer geplaatst moet worden. De uitwerking van die stand in de boekhouding levert geen moeilijkheden op.

Ook voor het onderwijs in de financiële rekenkunde betekent het apparaat volgens schrijver een belangrijk hulpmiddel, evenals bij discussies in de afschrijvingscommissies, die in grote bedrijven optreden.

Later heeft men nog een verbetering aangebracht, waardoor het mogelijk is de afschrijvingsbedragen eveneens van het bord af te lezen.

B a IV - 6
E 136.341.3

Handelswetenschappen en Handelspraktijk, Januari 1953

V. LEER VAN DE FINANCIERING

A Banker Looks at an Audit Report

Nash, Arthur L. — Voor het verlenen van bankcrediet is een goed financieel rapport noodzakelijk en een aantal verbeteringen in vorm en terminologie van het accountantsrapport zijn wenselijk. Veelal worden gegevens met onvoldoende toelichting verschaft en de accountantsbeoordeling gaat niet verder dan enige algemene opmerkingen. Soms wordt ook de indruk gegeven van onvolledigheid en dit betekent voor de bankier ongewenste onzekerheid, waardoor hij een nader onderzoek moet instellen. Betere specificatie der verschillende posten zal wel meer werk meebrengen, maar dit zal de kosten ruimschoots opbrengen.

Vooral de leiding van kleinere ondernemingen is zich de betekenis van een goede administratie vaak nog onvoldoende bewust. Schrijver pleit voor een goede voorraad-opgave, waarbij ten volle rekening is gehouden met afgesloten, maar nog niet uitgevoerde transacties. Verder is een nauwkeurige omlijning van omvang en aard der verplichtingen, zoals belasting en pensioen, en van de vorderingen van diverse debiteuren, van het grootste belang.

B a V - 2
E 771 : E 341

The New York Certified Public Accountant, Augustus 1952

The Investor's Use of the Auditor's Report

Chandler, Marvin — Meestal maakt de particuliere belegger geen gebruik van kwantitatieve bedrijfsgegevens, maar handelt volgens advies. Indien echter een emissie- of beleggingsmaatschappij als intermediair optreedt, zal hier wel een onderzoek naar de kwaliteit van de beleggingen plaats vinden. Bij kort krediet zal dit onderzoek een ander karakter dragen; een transactie loopt hier over een kortere periode, b.v. financiering van een seizoensspits, en veelal zullen de verstreckte gegevens niet openbaar zijn.

Bij lang krediet heeft men bij het onderzoek allereerst behoefte aan een duidelijke balans, waarbij de wijze van voorraadwaardering en de groepering en waardering van vaste kapitaalgoederen van bijzonder belang zijn.

Onder de verplichtingen treden de reserves veelal onvoldoende aan de dag, terwijl ook pensioenverplichtingen, die de onderneming op zich heeft genomen, duidelijk moeten blijken. Op de inkomensrekening wordt het inzicht beperkt door het opnemen van netto-bedragen voor een aantal posten. Betaalde belastingen moeten gespecificeerd tot uitdrukking worden gebracht. Buitengewone factoren, die bij de inkomensvorming een rol spelen, moeten duidelijk omschreven worden, evenals zaken, die betrekking hebben op vorige boekjaren. Ook de verhouding tot dochtermaatschappijen wordt soms onvoldoende uiteengezet in het jaarverslag. Kwartaalgegevens bevorderen een juiste beoordeling van de positie der onderneming, terwijl toevoeging van productie- en verkoopstatistieken een belangrijke steun geeft bij de analyse. Soms kan er een tegenstelling liggen tussen publicaties, die de beleggingsdeskundige wenst en hetgeen in het belang van de aandeelhouders is om te publiceren.

B a V - 2
E 771 : E 341

The New York Certified Public Accountant, Augustus 1952

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Marktanalyse als efficiency bevorderend element voor het middelgrote bedrijf

Discussie over praeadviezen over dit onderwerp uitgebracht op de efficiency-dagen.

Veelal worden gemakkelijk toegankelijke gegevens door het bedrijf ongebruikt gelaten. „Feeling” is heel belangrijk, maar deze moet werken binnen het kader van de verkrijgbare concrete gegevens. Peiling van de reacties der consumenten d.m.v. de „test market” kan inzicht verschaffen in de concrete situatie, evenals gesprekken met handelaren in de betreffende branche. Beperking van de kosten van marktanalyse is mogelijk door collectieve opdrachten en uitwisseling van gegevens. Vaak worden gegevens verzameld, die ook voor andere branches van betekenis zijn. In sommige gevallen kan marktanalyse van invloed zijn op de efficiency; bijvoorbeeld doordat hierbij blijkt, dat bepaalde extra eigenschappen van een product niet essentieel zijn. De conjunctuur kan een onverwachte omslag veroorzaken, maar ook dan heeft een bedrijf met een goed inzicht in de marktverhoudingen een voorsprong.

Een onberekenbare factor vormen de plannen van de concurrent, waarbij men zich o.a. moet afvragen of de concurrent gemakkelijk kan volgen. Steeds zal men echter aan de top van het bedrijf een vast principe voor ogen moeten houden en de problemen van daaruit scherp stellen, anders hangt ook een marktanalyse in de lucht.

B a VI - 12
E 641.254

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, Januari 1953

Verpakkingsactualiteiten

Dit is een artikel naar aanleiding van een gesprek met de directeur van het Proefstation voor Verpakkingen T.N.O.

Bezoek aan een verpakkingsbeurs kan veel nut afwerpen. Punten van belang bij de verpakking zijn o.a. het aanbrengen van de merknaam en van een goede gebruiksaanwijzing op de verpakking, en een juiste samenwerking tussen opdrachtgever en ontwerper. Er bestaat de neiging steeds meer producten verpakt op de markt te brengen (bijvoorbeeld textiel), waardoor een zeker cachet verkregen wordt en de fabrikanten het publiek beter kunnen bereiken.

In ons land kan nog veel gedaan worden om de technische doelmatigheid van de verpakking te verbeteren, vooral bij de verpakking van kapitaalgoederen. Gebruik van deugdelijke materialen voor binnenverpakking kan veel schade voorkomen. In Amerika zijn tijdens de tweede wereldoorlog een reeks van voorschriften (specifications) vastgelegd voor de verpakking van militaire goederen. De gegevens omtrent verpakkingsmethoden en materiaalspecificaties worden hier te lande verspreid door het Proefstation voor Verpakkingen.

B a VI - 15
E 641.252

Doelmatig Bedrijfsbeheer, Januari 1953

Efficiency in de commerciële organisatie

W. v. d. — Dit artikel geeft een kort overzicht van een drietal inleidingen gehouden voor het N.I.V.E. afdeling Rotterdam. De heer Kolf wees op het belang van efficiency in de distributie, daar de kosten hiervan ongeveer 100 % van de kostprijs van de fabrikant bedragen.

De heer Ferro besprak een aantal hoofdpunten uit de commerciële organisatie. In de eerste plaats is de keuze van de verkoopkanalen van belang, waarbij de aard van het goed, de te verlenen service en de speciale kennis van eventuele tussenschakels een rol spelen. In verband met de kosten is taakstelling van de vertegenwoordiger noodzakelijk, waarbij een verschil tussen verkoop van consumptie- en kapitaalgoederen aan de dag treedt. In het kader van de zakelijke verhoudingen tussen producent en afnemer behandelde de heer Ferro o.a. de rabatpolitiek, speciaal waar die van belang is voor de ordergrootte. Tenslotte besteedde hij aandacht aan de reclame als instrument van de verkoop, waarbij hij voor kostbare campagnes de noodzakelijkheid van resultatenbepaling aangaf.

Drs van der Meer besprak de marktanalyse, die als een coördinatiemiddel tussen producent en consument te beschouwen is. Bij het onderzoek moet men soms uitgaan van de wensen van de consument (productie van veiligheidsscheermesjes) of van de producent (verwerking van afvalstoffen). Vervolgens besprak hij de gang van het onderzoek en wees erop, dat de marktonderzoeker goed bekend moet zijn met de structuur van het betreffende bedrijf en met de situatie op de markt. Vooral goede kennis omtrent de mening en wensen van de afnemers is van bijzonder belang. De diagnose moet behandelen aan wie, waar en tegen welke prijs de producten verkocht kunnen worden.

B a VI - 21
E 643.01 : E 641.25

Tijdschrift voor Efficiënte Bedrijfsorganisatie, Januari 1953

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Keuze en hantering van het stophorloge voor tijdstudie

Hof, A. van 't — Een vergelijkende bespreking van verschillende tijdmeetapparaten als: stophorloges met verschillende schaalverdeling op de wijzerplaat, Bedauxhorloge, tweewijzer horloge, twee- en drie horlogeplanken, enz., en de mogelijkheden welke zij bieden.

Het meest doelmatig is een Zwitserse constructie met twee wijzers, waarvan er één terugspringt en de andere later kan worden bijgesteld, nadat is afgelezen.

Tot slot wordt aangegeven, waarop men zoal dient te letten bij het gebruik van tijdmeetapparaten, en hoe men zich het best kan oefenen in het gebruik ervan.

B a VII - 5
E 641.214.21

Tijdschrift voor Efficiënte Bedrijfs Organisatie, Februari 1953

Personeelsbladen

Hartog, L. J. — In dit artikel wordt besproken welke rubrieken in een personeelsblad van belang zijn en op welke wijze de publicatie het beste voldoet. Het is een middel voor de bedrijfspubliciteit. Als zodanig beoogt het in de eerste plaats arbeidsvoorzichting te geven. Daarnaast mag het echter ook aan de vrije tijds-besteding van de arbeider aandacht schenken. Verder kan het ook worden gebruikt om „goodwill” te kweken in die milieus, wier oordeel van invloed kan zijn op de gezindheid van de werknemer in het bedrijf.

Het blad moet dan ook niet in het bedrijf verspreid worden, maar naar huis gezonden, opdat gezinsleden ook kennis kunnen nemen van de inhoud. Schrijver acht dit van belang, daar nieuws uit de directe omgeving veelal eerder wordt gelezen, dan bv. landelijk nieuws uit dagbladen.

De volgende hoofdruubrieken worden genoemd: het bedrijf (artikelen met bedrijfs-economisch of bedrijfstechnisch karakter); de werknemer in het bedrijf (plaats, rechten en plichten van de werknemer); de werknemer buiten het bedrijf (artikelen met een ontwikkelings- en ontspanningskarakter). Het houden van een enquête onder de lezers m.b.t. de gewenste inhoud wordt niet zo gunstig geacht, daar de antwoorden vaak niet in overeenstemming zijn met de werkelijke wensen, zodat de inhoud te zwaar wordt en het blad ongelezen blijft.

Goede kennis van interessen en peil van de lezers is voor de redactie een eerste vereiste.

B a VII - 5
E 641.210.5

Maatschappij Belangen, Februari 1953

Telling Employees where they stand

Brown, Ralph R. en Miles, Robert L. — Schrijvers menen, dat men er goed aan doet, de werknemer te vertellen hoe men hem beoordeelt en zij geven een aantal wenken met betrekking tot de manier, waarop deze mededeling het beste kan geschieden.

Door de informatie is de werknemer in staat zich te corrigeren, terwijl wederzijds wanbegrip vaak wordt opgeheven. Een persoonlijk onderhoud tussen chef en ondergeschikte is noodzakelijk, waarbij psychologisch inzicht van belang is. De werknemer dient op de hoogte gebracht te worden van het doel van merit rating en men dient hem in te lichten over de wijze, waarop hij beoordeeld is. Aan de hand van enkele voorbeelden wordt uiteengezet op welke manier men zo'n gesprek kan voeren. Hierbij moet men de ondergeschikte voldoende gelegenheid geven zijn standpunt uiteen te zetten. Tevens moet men vermijden in het gesprek vergelijkingen met andere werknemers te maken, daar de beoordeling van vertrouwelijke aard is. Ook het achterwege blijven van promotie kan in deze gesprekken naar voren komen en de chef kan de oorzaak hiervan onderzoeken. Voor alles moet men objectief en positief in zijn uitspraken zijn en dit is mogelijk als de beoordeling berust op de feiten.

B a VII - 5
E 641.213.3

Factory Management and Maintenance, September 1952

Merit Rating: een hulpmiddel bij het personeelbeleid

Dit artikel geeft een samenvatting van enkele hoofdpunten uit een N.I.V.E. praeadvies van de heer P. Burger.

Merit rating is het beoordelen van iemands verdienste voor het bedrijf. Systematische beoordeling is van betekenis voor vaststellen van de beloning en voor de taakaanwijzing. Eigenschappen, die met kwantiteit en kwaliteit van het werk geen verband houden, kunnen via merit rating in de beloning tot uitdrukking worden gebracht. Training van de beoordelaar is hierbij noodzakelijk. Ook naast tarifiering is het een belangrijk hulpmiddel ter verfijning. De verhouding van de chef tot zijn ondergeschikten wordt door merit rating voorwerp van systematische waarneming.

B a VII - 5
E 641.213.3

Doelmatig Bedrijfsbeheer, Januari 1953

Personeelsadvertenties en gezond verstand

Aan de hand van personeelsadvertenties uit de dagbladen wordt gewezen op enkele veel gemaakte fouten bij het opstellen van deze advertenties en bij het aantrekken van personeel. Onvoldoende aanduiding van de te verrichten werkzaamheden en het onnodig stellen van financiële nevenisen, waardoor een aantal goede krachten van sollicitatie is uitgesloten, zijn veel voorkomende fouten, waardoor het bedrijf ernstig kan worden geschaad, vooral bij de tegenwoordige relatieve schaarste van goede, vooral jongere leidende, arbeidskrachten.

B a VII - 5
E 641.212.31

Doelmatig Bedrijfsbeheer, Januari 1953

Productiviteitsverhoging, werknemers en bestaanszekerheid

He yne, N. J. — Veelal ziet men bij de werknemer tegenzin t.a.v. productiviteitsverhoging, daar hier risico's van werkloosheid of verandering van functie binnen het bedrijf mee gemeoid kunnen zijn.

Uitgaande van het bestaan van onbevredigde behoeften van de mens betekent productiviteitsverhoging maatschappelijk en over langere perioden gezien geen vermindering van de werkgelegenheid. Bij het omschakelen van vrijgekomen arbeid in andere richting doen zich echter storingen voor, die tot geografische verplaatsing en beroepsverschuivingen leiden. Bij geleidelijke productiviteitsverhoging zal deze frictiewerkloosheid gerechtvaardigd zijn door de toename in de welvaart, waardoor op de duur de bestaanszekerheid juist wordt verhoogd.

De werkgever dient echter het risico voor de individuele werknemer te verkleinen, daar hij in eerste instantie belang heeft bij medewerking van de arbeider aan productiviteitsverhoging.

Maatregelen, die de schrijver hiertoe aanbeveelt, zijn o.a. financiële steun bij ontslag, hulp bij het zoeken naar een nieuwe werkkring, omscholing, en uitstellen van productiviteitsopvoering tot overtollig wordende krachten elders tewerk gesteld kunnen worden.

Ook overplaatsing binnen het bedrijf dient zorgvuldig te geschieden, waarbij o.m. directe superieuren en de werknemer zelf gehoord moeten worden. Tevens dient aan introductie en instructie in de nieuwe omgeving de juiste aandacht te worden geschonken.

B a VII - 10
E 643.22 : E 512.121

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, Februari 1953